

Rapport - Eierskapskontroll: Meråker kommunes eierstyring

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Meråker kommune

Møtedato

22.09.2022

Saknr

26/22

Saksbehandler Karoline Lorentzen

Arkivkode FE-037, TI-&58

Arkivsaknr 21/327 - 8

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar rapporten til orientering og oversender den til kommunestyret med følgende innstilling:

1. Kommunestyret tar rapporten til orientering.
2. Kommunestyret ber kommunedirektøren:
 - a. Oppdatere oversikten over kommunens eierskap årlig og inkludere eierstyring i årshjul og internkontrollsystem.
 - b. Påse at saksstyringssystem for publisering av innkalling, saker og protokoll for selskapet fungerer.
 - c. Legge frem en sak til kommunestyret hvor prinsipper for eierorganets fastsetting av godtgjøring av styreverv behandles.
3. Kommunestyret ber eierrepresentanten(e) i selskaper som kommunen har eierinteresser i:
 - a. Fremme forslag om at eierorganet i selskapet etablerer valgkomité.
 - b. Unngå at det velges inn ledende folkevalgte i styret eller bedriftsforsamling.
 - c. Fremme forslag om at oversendelse av innkalling og protokoller fra eierorganet oversendes kommunen.
 - d. Fremme forslag om at kontrollutvalget kan utøve kontroll med selskap hvor dette ellers ikke følger av kommunelovens bestemmelser
4. Kommunestyret ber om at kommunedirektøren gir kontrollutvalget skriftlig tilbakemelding på oppfølging av vedtakets punkt 2 innen utgangen av april 2023.

Vedlegg

Eierskapskontroll

Saksopplysninger

Kontrollutvalget i Meråker bestilte i møte 27.01.2022 (sak 01/22) en generell eierskapskontroll av kommunens eierstyring. Prosjektplan ble godkjent i kontrollutvalgets møte 24.03.2022 (sak 07/22).

Sekretariatet mottok ferdig rapport den 08.09.2022. En foreløpig rapport hadde da vært sendt på høring til ordfører med kopi til kommunedirektør. Høringssvarene som er vedlagt rapporten har ført til enkelte endringer i deler av rapporten.

Etter en gjennomgang av rapporten, mente sekretariatet at den hadde enkelte svakheter blant annet når det gjaldt revisors vurderinger. Sekretariatet ba derfor revisor om å foreta en revidering av rapporten som tydeliggjorde revisors vurderinger. Sekretariatet mottok revidert rapport 19.09.2022. I den reviderte rapporten er revisors vurderinger tydeliggjort, det er ellers ikke gjort vesentlige endringer.

Revisor har undersøkt følgende problemstillinger:

1. Er kommunens eierstyring i samsvar med utvalgte krav og anbefalinger?

2. Er kommunens eierstyring i samsvar med kommunens prinsipper og strategier for sine eierskap?
3. Har kommunen et system for oppfølging av sine eierskap og følges disse?

Datamaterialet som rapporten bygger på kommer fra intervjuer og gjennomgang av dokumenter oversendt fra kommunen. I tillegg har revisjonen brukt informasjon fra dokumenter som er tilgjengelig på kommunens hjemmeside, samt informasjon som finnes på proff.no (foretaksregisteret) og styrevervregisteret.

Revisors funn

Er kommunens eierstyring i samsvar med utvalgte krav og anbefalinger?

Revisor konkluderer med at Meråker kommune har lagt et godt grunnlag for god eierstyring i selskapene som kommunen har eierinteresser i. Kommunen har utarbeidet en eierskapsmelding i inneværende valgperiode i tråd med lovkravet. Oversikten over selskap i eierskapsmeldingen er noe mangelfull, ved at enkelte selskap ikke er tatt med. Kommunens formål med selskapene går ikke eksplisitt fram i oversikten, men selskapets formål går fram. Revisor trekker frem folkevalgtopplæringen, som hadde eierstyring som særskilt tema, som et godt tiltak for å gi de folkevalgte kunnskap om eierstyring.

Er kommunens eierstyring i samsvar med kommunens prinsipper og strategier for sine eierskap?

Revisor konkluderer med at Meråker kommune langt på veg har etablert et grunnlag for eierstyring, som er i samsvar med egne prinsipper og strategier for eierstyring. Kommunen tilstreber å følge egne prinsipper for eierstyring, men det gjenstår en del, f.eks. framleggelse av komplett oversikt over selskaper med opplysninger om innstilling og valg av styremedlemmer, styrehonorar, styreverv i styrevervregisteret og jevnlig vurdering av aktuelle temaer for eierstyring.

Har kommunen et system for oppfølging av sine eierskap og følges disse?

Revisor konkluderer med at Meråker kommune til en viss grad har etablert et system med å følge opp sine eierskap. Det varierer fra selskap til selskap om det er årlig rapport om tilstanden, jevnlig revidering av styringsdokument, om det gjennomføres jevnlige eiermøter og om det er oppnevnt valgkomité. Kommunestyret har ikke fattet vedtak som legger til rette for at kontrollutvalget, uten utfordringer, får tilgang til informasjon fra selskapene for å utføre sin kontroll. Revisor påpeker likevel at det er positivt at selskapene har fått skriftlig oppfordring fra kommunedirektøren om å sende innkallinger til møter i eierorgan direkte til kontrollutvalget. Intervjuinformasjon tyder også på at kommunen har oppmerksomhet rundt eierstyring, og at det er intensjoner om å få på plass et tilfredsstillende system for eierstyring.

Revisors anbefalinger

På bakgrunn av funnene har revisor kommet med følgende anbefalinger:

- Komplettere oversikten over selskap de har eierskap i, og legge den fram for kommunestyret årlig (slik det er planer om).
- Inkludere eierstyring i årshjul og internkontrollsystem
- Ha en prinsipiell diskusjon om godtgjøring av styreverv, som bør danne grunnlag for eierorganets fastsetting av styrehonorar
- Sikre at systemet for offentliggjøring av saker og protokoller fra styrende organ i selskaper fungerer
- Oppnevne ledende folkevalgte til å representere kommunen i eierorganene, og unngå at de sitter i styrene
- Sørge for at eierorganene i selskapene etablerer valgkomité
- Legge til rette for at kontrollutvalget kan utøve kontroll med selskap som kommunen har eierskap i.

Sekretariatet viser ellers til rapporten for mer informasjon. Oppdragsansvarlig revisor, Anna Ølnes i Revisjon Midt-Norge, vil presentere rapporten for kontrollutvalget i møtet.

Vurdering og konklusjon

Etter sekretariatets vurdering er rapporten i samsvar med bestillingen fra kontrollutvalget og svarer på problemstillingene. Sekretariatet viser til de funn, vurderinger, konklusjoner og anbefalinger revisor gjør i rapporten. Rapporten viser at kommunen har lagt et godt grunnlag for god eierstyring, men at det er enkelte ting kommunen bør fokusere på for å bidra til enda bedre eierstyring.

Revisor har kommet med syv anbefalinger basert på funnene i undersøkelsen. Når det gjelder anbefalingen om å oppnevne ledende folkevalgte til å representere kommunen i eierorganene, og unngå at de sitter i styret, mener sekretariatet at denne kan fremstå som noe svakt begrunnet, all den tid det fremgår av rapporten at dette er noe kommunen allerede tilstreber. Det er også kun ett unntak per dags dato. Sekretariatet mener imidlertid likevel at et vedtak om en slik anbefaling i kommunestyret trolig vil gjøre kommunen enda mer bevisst på dette i fremtiden og er således enig med revisor.

Sekretariatet har tydeliggjort revisors anbefalinger i forslag til vedtak slik at det skal være lettere for kommunen å følge de opp dersom anbefalingene vedtas av kommunestyret. Sekretariatet anbefaler at utvalget slutter seg til anbefalingene, og oversender rapporten til behandling i kommunestyret.